

Tussentijdse evaluatie cameratoezicht Almere

Sander Flight
Paul Hulshof

Tussentijdse evaluatie cameratoezicht Almere

Amsterdam, 5 november 2009

Sander Flight
Paul Hulshof

DSP – groep BV
Van Diemenstraat 374
1013 CR Amsterdam
T: +31 (0)20 625 75 37
F: +31 (0)20 627 47 59
E: dsp@dsp-groep.nl
W: www.dsp-groep.nl
KvK: 33176766 A'dam

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Mijlpalen	3
1.3	Doelen	5
1.4	Cameratoezicht onderdeel van pakket	5
1.5	Evaluatie	7
2	De techniek	8
2.1	Camera's en verbindingen	8
2.2	Toezichtcentrale	8
3	Live toezicht	12
3.1	Dag- en nachtshifts	12
3.2	Protocol bij incidenten	13
3.3	Aantal incidenten	14
3.4	Soort incidenten	15
4	Doorgeven incidenten	17
4.1	Gemeld aan...	17
4.2	Interactie centrale en politie	18
4.3	Interactie centrale en gemeentelijke diensten	18
5	Opsporing achteraf	20
5.1	Gebruik opgenomen beelden door politie	20
5.2	Gebruik opgenomen beelden door gemeente	21
6	Organisatie	22
6.1	Technisch beheer	22
6.2	Operationeel beheer	22
6.3	Lerend cameratoezicht	23
7	Samenvatting	24
8	Conclusie en verbeterpunten	26
	Bijlagen	
Bijlage 1	'Cameratoezicht officieel van start'	30
Bijlage 2	Lijst van geïnterviewde personen	31

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Het stadshart van Almere wordt steeds vaker bezocht. Enerzijds is dat het gevolg van de toename van het aantal inwoners in Almere, anderzijds omdat het stadscentrum een steeds grotere aantrekkingskracht uitoefent op de regio als het gaat om winkelen en uitgaan. Met een toenemende verstedelijking en een groeiend inwonertal, nemen ook overlast en criminaliteit toe. Het gaat dan om uitgaansgerelateerde incidenten zoals geweld en agressie, maar ook om diefstallen, vernielingen en overlast.

Missie Almere

De missie van de gemeente op het terrein van veiligheid is dat het veiligheidsniveau in het stadscentrum hoog moet zijn, ondanks de groei van de stad. De belangrijkste veiligheidsthema's, zoals vastgelegd in het Programma Integrale Veiligheid, zijn¹:

- minder jeugdoverlast;
- minder risicojongeren;
- minder veelplegers;
- minder geweldsdelicten;
- betere toezicht en handhavingfunctie;
- hogere veiligheid op bedrijventerreinen;
- beter borgen van veiligheidsaspecten in gebouwde omgeving en infrastructuur.

1.2 Mijlpalen

2005 – Motie gemeenteraad

In november 2005 heeft de gemeenteraad een motie aangenomen om voorbereidingen voor cameratoezicht te treffen. Op basis daarvan is intensief overleg gevoerd tussen gemeente, politie en externe partijen over de wenselijkheid en haalbaarheid van cameratoezicht in het stadshart.

2006 – 'Cameratoezicht haalbaar'

In september 2006 werd de conclusie getrokken dat cameratoezicht onder bepaalde voorwaarden wenselijk en haalbaar was. Het gebied waar de camera's moesten komen was gekozen evenals de problemen waar het zich op zou moeten richten.

2007 – Projectleider aangetrokken, gunning

Vervolgens is in 2007 een externe projectleider ingeschakeld, Royal Haskoning, om het cameraproject aan te besteden en te begeleiden. In de eerste helft van 2007 is het aanbestedingstraject doorlopen dat leidde tot gunning van de opdracht aan VCS Observation na de zomervakantie van 2007.

Noot 1 Zie Programma Integrale Veiligheid, hoofdstuk 4: doelen en inspanningen.

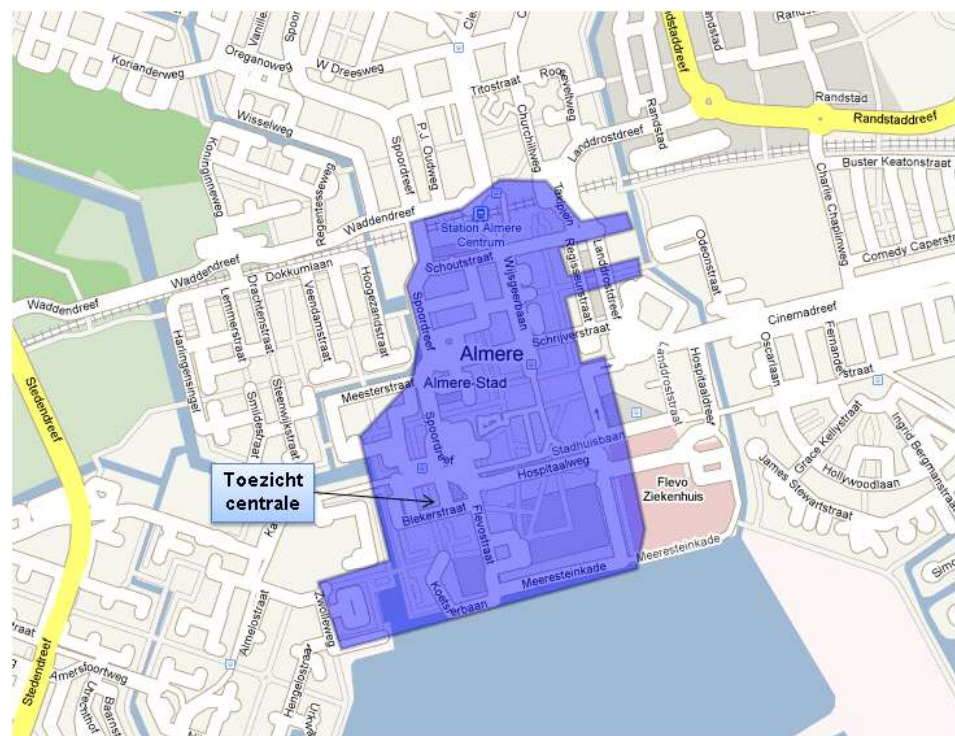
2008 – Bouw systeem en centrale

De werkzaamheden zijn direct na de gunning gestart en op Koninginnedag 2008 was een toezichtcentrale gerealiseerd waar de beelden werden ontvangen van de eerste dertig camera's vanaf de Grote Markt en rond het bus- en treinstation. Twee weken later, medio april, volgden nog eens dertig camera's, voornamelijk op het Festivalplein en in de Stationsstraat en enkele andere straten. De laatste dertig camera's werden later opgehangen.

11 juni 2008 – Start cameratoezicht

Op 11 juni 2008 gaf burgemeester Jorritsma het officiële startsein voor het project cameratoezicht in Almere. Sinds die datum wordt met behulp van 85 camera's een groot deel van de binnenstad in de gaten gehouden. De laatste zes camera's volgen nog waardoor het totaal aantal camera's op 91 zal uitkomen.

Afbeelding 1.1 Plattegrond cameragebied

Het cameragebied loopt van het gebied rondom het Centraal Station tot het Weerwater. Belangrijke gebieden binnen het cameraproject zijn de Grote Markt, de winkelstraten en het festivalterrein.

1.3 Doelen

De camera's zijn opgehangen voor het vergroten van de mogelijkheden voor de gemeente Almere, politie en openbaar ministerie bij het handhaven van de openbare orde en veiligheid in het stadscentrum. Vooral het preventieve karakter van cameratoezicht kreeg aandacht: door *live* met de camera's toezicht te houden in het stadscentrum moesten incidenten worden voorkomen of in de kiem gesmoord. Cameratoezicht moest verder het veiligheidsgevoel verhogen bij de bewoners, bezoekers en andere gebruikers van het openbare gebied. Als laatste biedt het cameratoezicht ondersteuning aan politie en justitie bij het voorkomen, aanpakken en terugdringen van criminaliteit en overlast.

Specifieke doelen van het cameratoezicht zijn met betrekking tot openbare orde en veiligheid:

- minder (met name gewelds-) incidenten;
- beelden als ondersteunend bewijsmateriaal voor opsporingsonderzoek van politie en justitie;
- vroegtijdig signaleren van incidenten en aansturing van politie en toezichthouders op straat;
- minder incidenten door de preventieve werking;
- vermindering van overlast en bedreiging, in het bijzonder door groepen jongeren;
- groter gevoel van veiligheid;
- vergroten aangiftebereidheid bij publiek en ondernemers;
- verbetering van de leefbaarheid; verbetering op de aspecten schoon en heel.

1.4 Cameratoezicht onderdeel van pakket

Cameratoezicht in Almere staat niet alleen: het maakt deel uit van een pakket van maatregelen om de veiligheid te vergroten.

Figuur 1.1 Cameratoezicht niet de enige maatregel

Als de veiligheid op straat verbetert kan dit niet eenduidig worden toegeschreven aan cameratoezicht. Cameratoezicht maakt immers deel uit van een pakket aan maatregelen ter verhoging van veiligheid op straat.

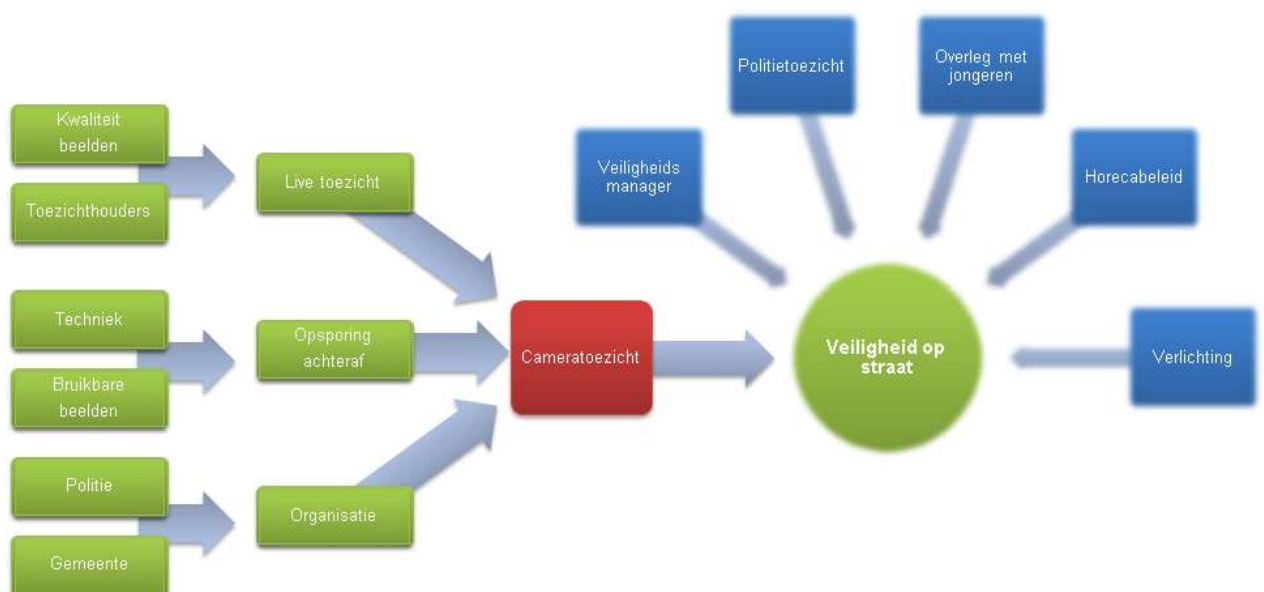
Daarom moet in evaluaties van cameratoezicht onderscheid worden gemaakt tussen:

- effecten 'op straat' en
- effecten 'achter de schermen'

Wat 'achter de schermen' van het cameratoezicht gebeurt, kan direct aan cameratoezicht worden toegeschreven. Daarom zijn doelen die achter de schermen moeten worden behaald veel geschikter als evaluatiecriterium dan effecten op straat. In dit rapport gaat het dan ook vooral over het aantal incidenten dat *live* is waargenomen en het aantal keren dat beelden zijn gebruikt voor opsporing door de politie. Het gaat nog niet over de vraag of mensen zich veilig voelen op straat, omdat dit van zeer veel factoren kan afhangen.

De vraag "Werkt cameratoezicht?" wordt wel vaak gesteld, maar is niet eenduidig te beantwoorden. Het is een complex instrument dat op verschillende manieren kan worden beoordeeld: live toezicht, beeldkwaliteit, toezichthouders, techniek, bruikbaarheid beelden, organisatie. In deze evaluatie wordt aan elk aspect aandacht besteed.

Figuur 1.2 Onderdelen van succesvol cameratoezicht

1.5 Evaluatie

Tussentijdse evaluatie 2009

Het is na bijna een jaar cameratoezicht eigenlijk nog te vroeg om effecten 'op straat' te verwachten.² Het kost nu eenmaal tijd om na de technische oplevering van het systeem de organisatie rondom het cameratoezicht goed op poten te krijgen. Toch is er behoefte aan een kritische blik van buitenaf. Daarom heeft onafhankelijk onderzoeks- en adviesbureau DSP-groep opdracht gekregen een tussentijdse evaluatie te houden.

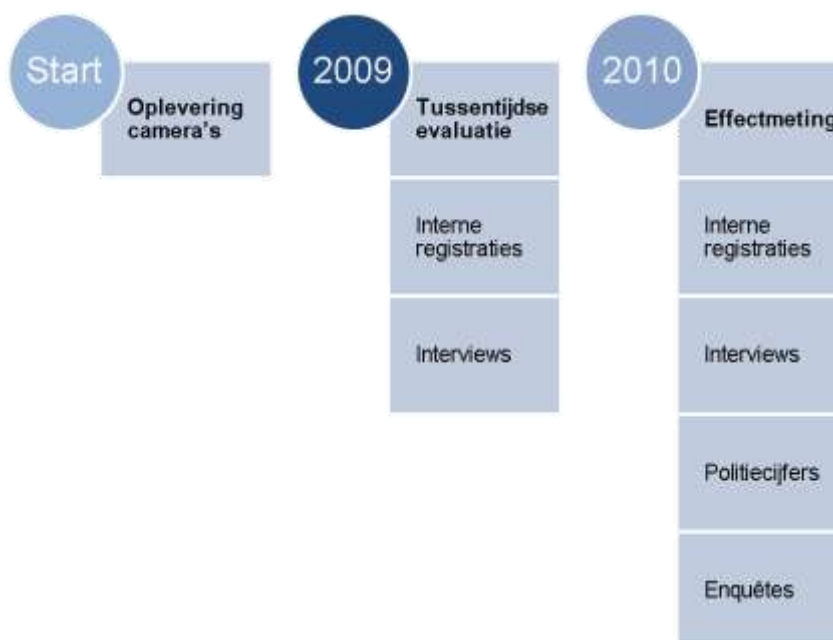
Het doel van deze tussentijdse evaluatie is het verbeteren van de organisatie. Een belangrijk tweede doel van deze tussenmeting is het informeren van College en de Raad over de voortgang van het cameratoezicht. Voor deze evaluatie zijn gesprekken gevoerd met tien experts (gemeente, politie, leverancier, observanten, toezichthouders), is een bezoek gebracht aan de toezichtcentrale in Almere en de meldkamer in Lelystad. Ook zijn alle geregistreerde incidenten geanalyseerd.

Effectmeting 2010

In 2010 is het wél een goed moment om de vraag te beantwoorden wat de camera's hebben opgeleverd. Tegen die tijd draait het systeem meer dan een jaar en zou de afstemming tussen enerzijds de centrale en anderzijds de politie en handhavers op straat in orde moeten zijn.

Bij de effectmeting kijken we opnieuw naar de registraties in de centrale en houden we interviews met experts. Daarnaast zullen bewoners, ondernemers en uitgaanspubliek aan het woord komen via de wijkpeiling van Almere en zullen politieciijfers worden geanalyseerd.

Figuur 1.3 Opzet evaluatie cameratoezicht Almere

Noot 2 Het eerste gedeelte van het cameratoezicht in Almere is opgeleverd voor Koninginnedag 2008. De officiële opening van het project was op 11 juni 2008. Het laatste gedeelte van de camera's was net na de zomer operationeel.

2 De techniek

2.1 Camera's en verbindingen

Camera's

In Almere hangen 87 camera's die kunnen draaien en inzoomen, zogenaamde pan-tilt-zoom camera's of PTZ. De camera's hebben allemaal een zogenaamde preset-stand die automatisch wordt ingenomen als de camera een tijdje niet is gebruikt door de observant. Ze richten zich dan op de meest interessante plek in hun bereik.

Verbindingen

De camera's in Almere zijn via glasvezel verbonden met de centrale op de Blekerstraat. Eén camera is met een draadloze verbinding gekoppeld. Daarnaast zijn er nog twee camera's beschikbaar die op een afstand van maximaal zeshonderd meter tijdelijk kunnen worden ingezet – ook via een draadloze verbinding. Er is een verbinding gelegd tussen de toezichtcentrale in Almere en de regionale meldkamer van de politie in Lelystad. Daar kunnen de beelden van vier camera's tegelijk worden bekeken.

2.2 Toezichtcentrale

Blekerstraat – live toezicht

In de toezichtcentrale aan de Blekerstraat zijn twee werkplekken voor observanten die elk tien schermen op een videowall bekijken. Daarmee kunnen niet alle camera's tegelijk worden bekeken: er moet een keuze worden gemaakt.

Er zijn enkele macro's voorgeprogrammeerd waarmee met één druk op de knop de tien beeldschermen een bepaald gebied (de markt) of bepaalde objecten (bijvoorbeeld alle PIN-automaten) in beeld brengen.

De observanten hebben op hun werktafel een spotmonitor staan, waar zij de beelden van één camera meer gedetailleerd kunnen bekijken. Daarnaast staat een monitor waarmee zij het camerasysteem kunnen bedienen (met een plattegrond) en waarop zij eventuele incidenten kunnen registreren.

Afbeelding 2.1 Werkplek van een observant – twee monitoren op tafel en tien aan de wand. Er zijn twee van dit soort werkplekken in de centrale.

Achter de observanten zijn twee werkplekken waar de supervisor van de toezichthouders kan zitten en eventueel een politiefunctaris. Daar staan drie beeldschermen: een spotmonitor voor camerabeelden en twee beeldschermen met Coppweb.

Afbeelding 2.2 De vier werkplekken in de centrale – vooraan de twee werkplekken voor observanten en achteraan twee werkplekken voor supervisie/politie

In deze ruimte staat ook een politieportofoon afgestemd op de frequentie van het kanaal voor noodhulp. De observanten kunnen hier alleen naar luisteren: terugpraten is voorbehouden aan politiemensen. Als zich een incident voordoet, kunnen de aanwezige politiemensen via de portofoon direct collega's op straat aansturen, maar met de regionale meldkamer in Lelystad is afgesproken dat dit normaal gesproken vanuit Lelystad gebeurt.

Blekerstraat – opgenomen beelden

In de toezichtcentrale is een aparte ruimte ingericht waar de politie opgenomen beelden kan terugzoeken en veilig stellen voor opsporingsonderzoek. De beelden worden opgeslagen in de centrale in de Blekerstraat en gedurende zeven dagen bewaard. Als beelden worden gebruikt voor opsporing, kunnen ze langer worden bewaard omdat in dat geval een ander wettelijk regime geldt. Overigens mogen alleen opsporingsambtenaren opgenomen beelden bekijken – de observanten mogen dat niet, behalve als ze een BOA-certificaat (Bijzonder Opsporings Ambtenaar) hebben behaald. Er zijn in totaal drie politiefunctionarissen, de twee supervisors uit de toezichtcentrale en één andere functionaris, die de beelden op cd branden voor collega's.

Meldkamer Lelystad

In de regionale meldkamer in Lelystad staat een beeldscherm waar beelden van vier camera's tegelijkertijd kunnen worden getoond. Ook staat daar een spotmonitor waarop het beeld van één camera op wordt getoond en een monitor met een digitale plattegrond van het cameragebied. De meldingen vanuit de cameratoezichtcentrale komen in principe binnen via een vaste telefoonlijn. De centralisten kunnen al op het beeldscherm aan het telefoonnummer zien dat de melding uit Almere afkomstig is. Meestal worden ook direct de juiste camerabeelden opengezet door de observanten in Almere zodat de centralisten in regionale meldkamer een goede inschatting kunnen maken van de situatie en de gewenste inzet. In de regionale meldkamer zijn per shift meestal vier personen werkzaam, die wisselende taken uitvoeren. De medewerkers van de centrale meldkamer hebben geen speciale opleiding gevolgd tot cameraobservant, wel hebben ze van de leverancier een korte uitleg gekregen over het gebruik en functionaliteit van het systeem.

Afbeelding 2.3 Werkplek in de regionale meldkamer Lelystad, waar de beelden uit Almere worden getoond

Andere werkplekken

De gemeentelijke afdeling toezicht en handhaving heeft toegang tot het Coppweb-systeem waarin alle incidenten worden geregistreerd. Daarmee kunnen de gemeentelijke projectleiders op elk gewenst moment rapportages opstellen over het aantal incidenten: per type incident, per camera, per gebied of per maand. Ook combinaties zijn mogelijk: type incidenten per camera per maand, bijvoorbeeld.

Daarnaast is er sprake van dat er een werkplek moet worden ingericht op het politiebureau in Almere aan de Baljuwstraat. Dit is nog niet gerealiseerd. Voor de oorspronkelijk voorgenomen werkplek bij de burgemeester geldt hetzelfde. Technisch is dit allemaal mogelijk, maar het is de vraag of er in de praktijk veel gebruik van zal worden gemaakt.

3 Live toezicht

3.1 Dag- en nachtshifts

In de toezichtcentrale aan de Blekerstraat wordt per week 140 uur *live* toezicht gehouden door medewerkers van VCS Observation – de leverancier van het systeem. Er is vrijwel altijd *live* toezicht in de centrale. Alleen op zondag-, maandag-, dinsdagnacht is er van 2 uur 's nachts tot 9 uur 's ochtends geen *live* toezicht.

Tabel 3.1 Uren waarop live toezicht wordt gehouden

	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
zaterdag	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
zondag	■	■								■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
maandag	■	■								■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
dinsdag	■	■								■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
woensdag	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
donderdag	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
vrijdag	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■

Observanten

Het *live* toezicht wordt verzorgd door VCS Observation. Op maandag en dinsdag werkt er per shift één toezichthouder. De rest van de dagen worden de beelden door twee of drie observanten tegelijkertijd uitgekeken. Het team van VCS bestaat uit acht observanten. Vaak is in de centrale ook een supervisor van VCS aanwezig die een coördinerende rol heeft. Hij is verantwoordelijk voor de observanten en onderhoudt contact met de gemeentelijke diensten.

De acht medewerkers hebben, samen met vier politiemensen, de cursus *learn to observe* van VCS gevolgd. Ze hebben examen afgelegd en zijn in het bezit van het diploma cameraobservant.

Vorbereiding

Bij aanvang van elke shift registreren de observanten alle eventuele storingen in een dagrapportage. Als de politie aanwezig is, kan deze eventuele bijzonderheden direct doorgeven aan de observanten. Daarnaast is de supervisor van VCS aanwezig bij het wekelijkse overleg van de politie en bij het operationele overleg cameratoezicht (zie verder). Relevante informatie uit die overleggen wordt door hem doorgegeven aan de observanten.

Politie

In de toezichtruimte is op vier dagen/nachten een politiefunctionaris aanwezig:

- Woensdag van 09.00 – 17.00 uur (markt in het centrum);
- Donderdag van 14.00 – 22.00 uur (koopavond);
- Vrijdag van 11.00 – 07.00 uur zaterdag (uitgaansavond);

- Zaterdag van 11.00 – 07.00 uur zondag (uitgaansavond).

De politiemensen hebben als supervisor de operationele regie over het cameratoezicht. De politie Almere heeft twee fulltime politiemensen voor deze taak vrijgemaakt. Daarnaast zijn er nog twee politiefunctionarissen die de helft van hun tijd ondersteuning bieden aan het cameraproject. De politiemensen in Almere hebben behalve de cursus 'learn to observe' van VCS een opleiding gekregen van Rotterdamse collega's.

Deze politiemensen zijn er niet alleen voor supervisie over het live toezicht: ze voeren ook andere werkzaamheden uit in het kader van het cameratoezicht, zoals het terugkijken en bewaren ('veilig stellen') van opgenomen beelden.

3.2 Protocol bij incidenten

Als zich een incident voordoet, moet worden bepaald welke prioriteit het incident heeft. Dan kan contact op worden genomen met de bevoegde instantie:

Prioriteit 1 – Regionale Meldkamer Politie Lelystad

Noodhulp, spoedeisende hulp, direct ingrijpen door de politie, brandweer of GGD vereist, gewonden. Als observanten een incident waarnemen in deze categorie, wordt 112 gebeld en staan zij direct in contact met de meldkamer.

Prioriteit 2 – Supervisor inschakelen

Ernstiger meldingen waarbij aanwezigheid van politie gewenst of noodzakelijk is, strafbare feiten (overtredingen en misdrijven), dreiging voor personen/goederen. Deze meldingen worden via een ander telefoonnummer doorgegeven aan Lelystad.

Prioriteit 3 – Registratie

Mogelijk inschakelen van bijvoorbeeld stadswacht of milieupolitie, beperkt gevaar, bemiddeling, lichtere overtredingen, preventief toezicht, overige strafbare feiten en incidenten. Van deze incidenten wordt een print gemaakt met een korte beschrijving. De supervisor van VCS zorgt ervoor dat de melding bij de juiste gemeentelijke dienst belandt.

De politie in Lelystad kan met de beelden van vier camera's meekijken. Zij kunnen ook de besturing overnemen, maar de afspraak is dat zij dit in principe niet doen. Lelystad bepaalt de inzet en opvolging op basis van de situatie in de rest van de regio.

3.3 Aantal incidenten

Tabel 3.1 Aantal incidenten per maand tweede helft 2008

Maand	Aantal incidenten
Juli	1.041
Augustus	1.237
September	1.006
Oktober	1.079
November	822
December	1.048
Totaal (6 maanden)	6.233

Het werk in de toezichtcentrale is volledig gebaseerd op Coppweb: een applicatie waarmee alle camera's kunnen worden bediend en waarmee incidenten kunnen worden geregistreerd. Dit systeem is ook een Management Informatie Systeem; er worden maandelijks rapportages van alle waargenomen incidenten mee gemaakt en van storingen in het systeem. De supervisor van VCS stelt maandelijks dergelijke rapporten op voor de gemeente. Alle geregistreerde incidenten in de maanden juli tot en met december 2008 zijn voor deze evaluatie aangeleverd door VCS.

In totaal zijn er in de eerste zes maanden van het cameraproject ruim zesduizend incidenten waargenomen door de observanten. Dat komt neer op ruim dertig incidenten per dag. Het aantal incidenten is redelijk constant in de loop der maanden.

Tabel 3.2 Incidenten per weekdag

Incident	Aantal	Procent
Maandag	710	11%
Dinsdag	629	10%
Woensdag	705	11%
Donderdag	642	10%
Vrijdag	1.242	20%
Zaterdag	1.333	21%
Zondag	972	16%
Totaal	6.233	100%

Meer dan de helft van de waargenomen incidenten gebeurde op een vrijdag, zaterdag of zondag. Op de vier andere weekdays (maandag t/m donderdag) gebeuren ongeveer de helft minder incidenten. Verrassend is dat overigens niet: op die dagen gebeurt er 's nachts veel meer én is er 24 uur *live* toezicht.

De meeste waargenomen incidenten vonden overdag plaats tussen 12 uur 's middags en 20 uur 's avonds. Daarnaast is er een piek zichtbaar op donderdag-, vrijdag- en zaterdagnacht van middernacht tot 4 uur 's nachts.

3.4 Soort incidenten

Tabel 3.3 Top tien incidenten

Incident	Aantal	Procent
Parkeerovertreding	1.436	23%
Parkeeroverlast particulieren	609	10%
Openlijk gebruik softdrugs	456	7%
Hangjeugd	317	5%
Wildplassen	303	5%
Bedrijfsafval	291	5%
Auto zonder ontheffing in winkelstraat	272	4%
Drinken alcohol	267	4%
Verdacht gedrag	193	3%
Fietsen/brommen voetgangersgebied	148	2%
Overige (136 incidenttypen)	1.941	31%
Totaal	6.233	100%

Het incidenttype dat het meeste wordt waargenomen is de parkeerovertreding. Dit is bijna vijftienhonderd keer gezien in zes maanden: acht keer per dag. Ook parkeeroverlast door particulieren is vaak waargenomen: ruim zeshonderd keer.

Tabel 3.4 Incidenten in hoofdcategorieën

Incident	Aantal	Procent
Verkeer		
Verkeer, inclusief foutparkeren	3.111	50%
Openbare ruimte		
Milieu	715	11%
Straatmeubilair	171	3%
Tijdelijke obstakels	163	3%
Criminaliteit		
Overtreding APV	709	11%
Geweld	80	1%
Diefstal	53	1%
Wapenbezit	3	0%
Openbare orde	2	0%
Overlast		
Drugsoverlast	510	8%
'Patronen' vooral hangjeugd	330	5%
Verdacht gedrag	193	3%
Overlast	66	1%
Overig		
hulpverlening	32	1%
winkelwaarschuwingssysteem	6	0%
overig	52	1%
Totaal	6.233	100%

Er worden in Coppweb bijna honderdvijftig verschillende incidenttypen geregistreerd. In bovenstaande tabel hebben we ze voor de overzichtelijkheid in vijf hoofdcategorieën verdeeld.

De meeste incidenten die door de observanten zijn geregistreerd, hebben betrekking op verkeer: de helft van alle waargenomen incidenten. Eén op de vijf incidenten heeft betrekking op de openbare ruimte, zoals milieuovertredingen of vernield straatmeubilair. Eenzelfde percentage incidenten gaat over verschillende vormen van overlast, waaronder hangjeugd en drugs-overlast.

In 12% van de gevallen hebben de waarnemingen van de observanten betrekking op vormen van criminaliteit. In bijna alle gevallen gaat het dan om overtredingen van de APV.

4 Doorgeven incidenten

4.1 Gemeld aan...

Niet alle incidenten die door de observanten worden waargenomen, zijn de moeite waard om door te geven aan een andere instantie. Het kan dan bijvoorbeeld gaan om het waarnemen van potentieel gevaarlijke situaties waar uiteindelijk niets gebeurt. De observanten hebben de opdracht alle mogelijk interessante voorvallen te registreren en bij een deel daarvan anderen in te schakelen.

Dat doorgeven aan anderen is in totaal 871 gebeurd, wat neerkomt op 14 procent van alle waarnemingen. De overgrote meerderheid van de incidenten wordt dus niet gemeld, maar louter geregistreerd. Op zich is dat geen probleem: heel veel 'incidenten' vereisen geen onmiddellijke reactie, maar zijn wel de moeite van het registreren waard omdat het de informatiepositie van gemeente en politie verbetert: het wordt duidelijk waar problemen zijn en daar kan de politie haar werk op afstemmen. Uiteraard worden alle incidenten waar snel ingrijpen vereist is, wel altijd meteen gemeld aan een bevoegde instantie.

Tabel 4.1 Incidenten gemeld

Gemeld aan...	Aantal	Procent
Politie	521	60%
Gemeente	85	10%
GGD	13	1%
MRS	12	1%
Brandweer	1	0%
NS	1	0%
Anders	238	27%
Totaal	871	100%

Politie

In de eerste zes maanden zijn ruim vijfhonderd incidenten aan de politie doorgegeven door de observanten. Dat zijn er gemiddeld drie per dag. Het gaat vooral om overtredingen van de APV (alcohol drinken 138x), geweld of dreiging met geweld (77x), verdacht gedrag (67x), fietsendiefstal (32x) en drugsoverlast (29x). Andere incidenten waren bijvoorbeeld wapenbezit en aanhoudingen van gezochte personen.

Toezichthouders

Daarnaast zijn bijna honderd incidenten doorgegeven aan toezichthouders. Daarbij ging het vooral om parkeeroverlast/-overtredingen (33x) en defect straatmeubilair/trottoir (25x).

In ruim een kwart van de gevallen is een incident gemeld aan 'anders'. Uit de registratie is helaas niet op te maken aan welke instantie er in deze gevallen iets gemeld is. Het ging daarbij echter om alle typen incidenten: geweld, milieu, overlast en parkeren.

Andere incidenten die zijn doorgegeven betroffen bijvoorbeeld bedrijfsafval, zwerfvuil en gevaarlijk rijgedrag. De overige partners in het cameratoezicht

(GGD, Brandweer, NS) hebben nauwelijks meldingen gekregen.

4.2 Interactie centrale en politie

De politie en de toezichtcentrale werken goed samen. Na een wat moeizame start, waarin meldingen vanuit de centrale niet of te laat werden opgenomen door Lelystad (soms door andere prioriteiten), zijn er nu goede afspraken in een protocol met de regionale meldkamer in Lelystad.

Dit is gelukt door enkele overleggen tussen de leidinggevendenden van de politie in Almere en in Lelystad. Daarnaast zijn medewerkers van de meldkamer op bezoek geweest in Almere en vice versa. Dit heeft de samenwerking sterk verbeterd.

De centrale meldkamer in Lelystad geeft aan niet meer meldingen te krijgen dan toe er nog geen cameratoezicht was. Wel constateert de regionale meldkamer een toename van het aantal heterdaad-incidenten, doordat de observanten incidenten live waarnemen.

Inzet blijven volgen

Het is niet duidelijk welke actie op elke melding volgt. In 86 procent van de gevallen is geen melding gedaan, maar is het incident alleen maar geregistreerd. Bij de overige incidenten die wel zijn gemeld is slechts in een deel van de gevallen beschreven welke actie volgde. Dat wil niet zeggen dat er geen reactie wás, maar dat de observanten toen alweer andere plekken bekeken.

Volgens de politie is dit niet wenselijk. De politie wil heel graag weten op welk tijdstip de melding is gedaan en of er opvolging heeft plaatsgevonden door politie of andere toezichthouders. Ook de tijdsduur tussen de incidentmelding en de opvolging op straat is voor hen interessant. Dat zou echter wel betekenen dat de observanten moeten blijven monitoren of er iets met hun melding gebeurt en dat kost tijd.

Successen

- Twee winkeldieven, die bezig waren met een rooftocht, zijn op heterdaad betrapt en met de camera's door het gebied gevolgd. De posities van de dieven werden constant *live* doorgegeven aan de regionale meldkamer, totdat ze eenvoudig konden worden aangehouden.
- Twee personen die betrokken waren bij een straatroof zijn aangehouden – ook door ze met de camera's te volgen totdat de politie ze kon aanhouden.
- De observanten hebben samen met de medewerkers van de regionale meldkamer één van de daders weten te pakken van de mishandeling van een treinconducteur.

4.3 Interactie centrale en gemeentelijke diensten

De observanten in de toezichtcentrale zoeken niet alleen naar strafrechtelijke overtredingen, maar houden ook de leefbaarheid in de gaten. Incidenten moeten worden geregistreerd en gemeld aan de betreffende gemeentelijke diensten als SVA (stadstoezichthouders en parkeerhandhavers), de milieupolitie of de marktmeesters. De opvolging na een melding door gemeentelijke handhavers op straat verloopt nog niet goed.

De meldingen aan gemeentelijke diensten worden op papier gedaan. De observanten sturen dan een foto van het geconstateerde feit met een korte uitleg naar de betreffende dienst. Directe aansturing van gemeentelijke toezichthouders op straat vindt in de praktijk niet plaats. De belangrijkste reden daarvoor is dat elke gemeentelijke dienst een eigen loket en eigen werkspraken heeft. Daardoor is het de observanten niet duidelijk welke toezichthouder voor welk type melding moet worden ingeschakeld.

Ook is het de observanten niet duidelijk wie er als eerste kan reageren op de melding, omdat ze niet weten wanneer de verschillende handhavers hun diensten draaien.

Eén loket voor handhaving

Er wordt gewerkt aan het vinden van een oplossing voor dit probleem. De projectleider van de gemeente Almere werkt aan het verder stroomlijnen van het gemeentelijke toezicht. Doel is uiteindelijk om te komen tot één loket van waaruit één type toezichthouder (met opsporingsbevoegdheid) wordt aangestuurd. Met de milieupolitie zijn reeds plannen gemaakt voor de aansturing op straat. Met SVA moet nog afstemming plaatsvinden.

De gemeente wil aan de cameratoezichtcentrale een supervisor van de Dienst Stadtoezicht toevoegen. Deze functionaris verwerkt alle meldingen van leefbaarheid van de verschillende gemeentelijke toezichthouders en zet vervolgcacties uit. De gemeente heeft portofoons gegeven aan de milieupolitie, parkeerbeheer, marktmeesters en stadstoezichthouders. Ook in de cameratoezichtcentrale staat een portofoon die door de observanten overigens alleen mag worden gebruikt om te luisteren, niet om te spreken. Een mogelijk nadeel is dat het in de cameratoezichtcentrale rumoeriger wordt. Hiervoor kunnen deels organisatorische, deels technische oplossingen worden gezocht. Een voordeel van deze constructie is dat er overdag een extra observant in de cameratoezichtcentrale aanwezig is, waardoor de bezettingsgraad verbetert. Het is de bedoeling langzaam te ontwikkelen in de richting van een professionele handhavings- en toezichtorganisatie.

5 Opsporing achteraf

5.1 Gebruik opgenomen beelden door politie

Als een incident is opgenomen, dan kunnen de opgenomen beelden worden gebruikt voor opsporingsdoeleinden. Dit mag echter alleen worden gedaan door opsporingsambtenaren en niet door de observanten. Er zijn drie politiemensen gemachtigd om beelden op te slaan voor de opsporing. Dit wordt het 'veilig stellen' van beelden genoemd.

Aanvragen voor het terugzoeken van beelden in het kader van een strafrechtelijk onderzoek, komen binnen in een speciale mailbox van de politie. Bij deze aanvraag wordt indien mogelijk een signalement, tijdstip en locatie opgenomen, zodat het mogelijk wordt de beelden snel te doorzoeken.

In de eerste twaalf maanden (april 2008 t/m maart 2009) zijn 214 aanvragen voor het veilig stellen van beelden gedaan. Dat zijn er bijna twintig per maand. In 124 gevallen (58%) bevatten de beelden een opsporingsindicatie en is een onderzoek gestart. Naar aanleiding hiervan zijn in 115 gevallen verdachten aangehouden. Verschillende keren ging het om meerdere personen per melding. De politie beschikt niet over gegevens waaruit blijkt in hoeveel gevallen de aanhoudingen tot vervolging en veroordeling hebben geleid.

In de onderstaande tabel staat beschreven voor welke incidenttypen beelden zijn veilig gesteld.

Tabel 5.1 Veilig gestelde beelden

Type incident	Aantal	Procent
Diefstal/inbraak	40	32%
Vechtpartij/mishandeling	26	21%
Overval/straatroof	10	8%
Vernieling/graffiti	9	7%
Dealen	6	5%
Wapenbezit	5	4%
Steekpartij/schietpartij	4	3%
Aanranding/verkrachting	3	2%
Afpersing	2	2%
Overig	19	15%
Totaal	124	100%

De helft van de beelden die zijn veiliggesteld vallen onder de incidentcategorieën 'diefstal/inbraak' en 'vechtpartij/mishandeling'. Verder zijn er ook relatief veel beelden veiliggesteld in verband met overvallen/straatrovers en vernieling.

In de categorie 'overig' zitten bijvoorbeeld incidenten waarbij sprake was van overlast van jongeren, een persoon die na het gebruiken van coke in zijn auto stapte en een gijzeling/ontvoering.

Speciale acties politie

De politie heeft verschillende keren speciale acties gehouden tegen bepaalde vormen van overlast en criminaliteit. Zo is er een grote drugsactie geweest rond het station. Rechercheurs van de politie waren aanwezig in de cameratoezichtcentrale en gaven aanwijzingen aan de observanten die de camera's bestuurden. Enkele dealers en gebruikers zijn gevolgd, waarna deze succesvol konden worden vervolgd.

Successen

- De dader van een steekpartij op de Grote markt meldt zich na een paar dagen 'onder druk van de media'. In krantenberichten werd namelijk gemeld dat de steekpartij door de camera's was geregistreerd.
- Een man doet aangifte van een straatroof na casinobezoek. Hij had 1.800 euro gewonnen die hem zijn 'ontnomen'. Hij geeft aan een tijdje met twee mannen te zijn meegelopen. De drie man staan goed in beeld op de Grote Markt. Een week later wordt een verdachte aangehouden.
- Vechtpartij in de Regisseurstraat: een dronken jongeman wordt door een groep van zeven personen mishandeld. Alles staat op beeld, waardoor de daders er goed op staan. Het is heel duidelijk te zien wie wat doet.

5.2 Gebruik opgenomen beelden door gemeente

De gemeente kan ook een verzoek indienen voor het veilig stellen van beelden (ingang is natuurlijk het doen van aangifte bij de politie). Bij de start van het project werd als doel gesteld dat de gemeente per jaar minstens 50.000 euro als gevolg van vernielingen of vervuiling zou terugvorderen op de daders. Camerabeelden zouden een belangrijke rol kunnen spelen bij de bewijsvoering, was de verwachting.

Sinds de camera's operationeel zijn, hebben de gemeentelijke diensten slechts 21 keer een verzoek ingediend bij de politie voor het veilig stellen van beelden. Het ging daarbij met name om incidenten waarbij gemeentelijke obstakels schade hebben geleden, wildplakken en graffiti. Slechts in vier gevallen zijn de beelden ook daadwerkelijk op cd gebrand, maar het is niet duidelijk of daar daadwerkelijk geld voor is ontvangen.

Volgens een van de ondervraagden is een reden waarom er voor de gemeente weinig beelden zijn veilig gesteld, dat de politie niet in staat is om beelden voor gemeentelijke diensten te doorzoeken. De politie heeft maar een beperkte capaciteit en de eerste prioriteit ligt bij strafrechtelijke zaken ligt in plaats van problemen rondom leefbaarheid.

De politie geeft overigens aan dat het aantal gemeentelijke verzoeken vrij beperkt is. Het komt voor dat de verzoeken te laat zijn: na zeven dagen worden de beelden alweer automatisch overschreven.

De politie en gemeente werken aan het opstellen van een werkproces met als het doel het optimaal gebruik maken van de camerabeelden.

6 Organisatie

6.1 Technisch beheer

Om technische storingen goed op te kunnen lossen, is een protocol opgesteld. Storingen worden vanuit de centrale aan de Blekerstraat door de supervisor van VCS direct doorgegeven aan de helpdesk van VCS. Wekelijks of maandelijks wordt een rapport aangeboden aan de gemeente met de stand van zaken op technisch vlak. Elke vrijdag wordt preventief onderhoud uitgevoerd aan het systeem.

Alle gebruikers van het camerasysteem zijn zeer tevreden over de kwaliteit van de beelden. Dat geldt zowel voor opgenomen als *live* beelden, overdag en in de nacht. Af en toe geeft het systeem storingen, waardoor een deel van de camera's geen beeld geeft. Volgens de gebruikers zijn de grotere storingen, waarbij de camera's er langer dan een dag uit liggen het gevolg van bouwwerkzaamheden. Zo zijn bij werkzaamheden bij het stadhuisplein en het ziekenhuis kabels geraakt.

Kleinere storingen worden door de leverancier meestal snel opgelost. Bij aanvang van het project bleven sommige storingsmeldingen liggen bij de storingsdienst en werd de melder niet meer teruggebeld. Maar er zijn inmiddels goede afspraken gemaakt: de storingsafhandelingen verlopen nu naar volle tevredenheid.

In Lelystad lijkt men vaker last te hebben van technische storingen dan in Almere. Het komt geregeld voor dat de beelden stilstaan of zelfs op zwart springen. In de regionale meldkamer zijn de afspraken voor storingsmeldingen niet duidelijk. Als de camera's het niet doen, wordt meestal contact opgenomen met de cameratoezichtruimte in Almere waarna de storing wordt opgelost.

6.2 Operationeel beheer

Er zijn drie groepen experts die het cameraproject operationeel aansturen:

- Projectgroep cameratoezicht
Bestaat uit: politie, technisch adviseur, gemeente: deze groep was vooral actief tijdens de aanleg van het camerasysteem;
- Operationeel overleg cameratoezicht
Bestaat uit: chef supervisors politie, projectleider handhaving Almere, veiligheidsmanager centrum en supervisor observanten (VCS): dit overleg vindt tweewekelijks plaats;
- Gebiedsgebonden overleg politie
Bestaat uit: politie en supervisor observanten (VCS): hier worden de prioriteiten vanuit de politie besproken.

Op strategisch niveau worden momenteel geen prioriteiten gesteld. Dit is wel nodig omdat cameratoezicht – als het goed is – de problematiek op straat beïnvloedt. Daar moet op worden gereageerd. Het is nog belangrijker aangezien het de bedoeling is ook gemeentelijke toezichthouders op straat te gaan aansturen op basis van camerabeelden. Deze goede bedoelingen die bij aanvang door iedereen werden onderschreven, bleken in de weerbarstige praktijk moeilijk te realiseren. Inmiddels is een medewerker van de

gemeente belast met het organiseren en structureren van de verschillende gemeentelijke toezichthouders.

6.3 Lerend cameratoezicht

In het ideale geval wordt cameratoezicht als een *dynamisch* instrument ingezet in de strijd tegen criminaliteit en overlast. Criminaliteit en overlast zijn dynamische verschijnselen en cameratoezicht moet daarop kunnen reageren.

Dat vereist een *lerende organisatie* waarbij er regelmatig informatie wordt uitgewisseld tussen de observanten achter de monitors en de handhavers op straat: politie en gemeente. Dit gebeurt nauwelijks en dat leidt ertoe dat de mogelijkheden van het camerasysteem niet optimaal worden benut. Relevante informatie van straat bereikt de centrale niet altijd en andersom worden incidenten die door de centrale worden gezien, niet altijd benut door de handhavers op straat.

De prioriteiten van de observanten zijn sinds een jaar geleden (vóór aanvang van het cameraproject) niet bijgesteld. Het is echter goed mogelijk en zelfs wenselijk dat de prioriteiten in de loop der tijd veranderen. Sommige problemen zullen afnemen, andere problemen verdwijnen of verschuiven, nieuwe problemen kunnen plotseling opkomen.

Ook is het goed mogelijk dat problemen die vóór de start van het camera-project groot leken, bij nader inzien blijken mee te vallen. Het cameratoezicht zou moeten functioneren als signaleringsinstrument voor het stellen van nieuwe prioriteiten. Op die manier wordt het camerasysteem nu nog niet gebruikt. Het werk in de centrale, noch op straat, wordt bijgestuurd op basis van informatie uit het cameratoezicht zelf.

7 Samenvatting

Sinds de zomer van 2008 is er cameratoezicht in het centrum van Almere. Met behulp van 87 camera's wordt een groot deel van de binnenstad in de gaten gehouden. De beelden worden zeven dagen per week uitgekeken in een speciale cameratoezichtcentrale door observanten van VCS Observation. De politie heeft de operationele regie over het toezicht en is een groot deel van de tijd aanwezig in de centrale. De opgenomen beelden worden gebruikt voor opsporing achteraf.

Tussentijdse evaluatie

Het is een half jaar na de start nog te vroeg om effecten op straat te verwachten. Het kost nu eenmaal tijd om een goede organisatie 'achter de schermen' op te bouwen. Toch is er behoefte aan een kritische blik van buitenaf. Daarom heeft onafhankelijk onderzoeks- en adviesbureau DSP-groep te opdracht gekregen deze tussentijdse evaluatie te houden. Het doel van de tussenmeting is kijken wat er goed gaat en wat er beter kan. Wat cameratoezicht bijdraagt aan vermindering van criminaliteit en overlast wordt in een effectmeting in 2010 bepaald.

Techniek

De gebruikers van het systeem zijn zeer tevreden over de kwaliteit van de beelden, zowel overdag als 's nachts en zowel voor *live* beelden als opgenomen beelden. Storingen worden inmiddels – na enige onduidelijkheid bij aanvang van het project – effectief opgelost.

Live toezicht

In de eerste zes maanden van het cameraproject (juli t/m december 2008) zijn ruim zesduizend incidenten waargenomen. Dat zijn er ruim dertig per dag. Meer dan de helft gebeurde op vrijdag, zaterdag of zondag. Het meest geregistreerde incident is parkeerovertrading (23%), gevolgd door parkeeroverlast (10%). Openlijk gebruik van softdrugs (7%) en rondhangende jeugd (5%) komen ook relatief vaak voor. In totaal heeft de helft van alle incidenten te maken met verkeer, inclusief foutparkeren. De rest gaat over criminaliteit, openbare ruimte of overlast.

Meldingen

Per dag worden gemiddeld drie incidenten vanuit de centrale doorgegeven aan de politie. Daar komen per dag nog twee incidenten bij die voor andere instanties bestemd zijn, zoals gemeentelijke handhavers. In totaal zijn 871 incidenten gemeld, waarvan er 521 voor de politie waren.

Er worden zoals gezegd veel meer incidenten waargenomen in de centrale: ruim dertig per dag. De meeste van die incidenten worden dus niet gemeld aan een andere instantie, maar geregistreerd voor eventueel later gebruik en verbetering van de informatiepositie. Op basis van dit soort informatie kan de inzet van handhaving en toezicht worden verbeterd.

Opsporing achteraf

In de eerste twaalf maanden (april 2008 t/m maart 2009) zijn in totaal 214 aanvragen behandeld voor het doorzoeken van opgenomen beelden. In meer dan de helft van de gevallen bleken de beelden een opsporingsindicatie te bevatten en dit leidde tot 115 aanhoudingen, soms van meerdere personen per incident. De gemeente heeft 21 keer een verzoek voor het doorzoeken van opgenomen beelden gedaan.

8 Conclusie en verbeterpunten

Conclusie

Het cameratoezicht in Almere heeft bij aanvang twee doelen gekregen: minder criminaliteit en meer leefbaarheid. Het is duidelijk dat er momenteel meer aandacht is voor het eerste doel (aanpak criminaliteit) dan voor het tweede (verbeteren leefbaarheid).

Criminaliteit

De eerste zes maanden (juli t/m december 2008) laten zien dat de organisatie op het gebied van criminaliteit goed werkt. De observanten worden in de toezichtcentrale effectief aangestuurd door de aanwezige supervisors van politie. Ook de inzet op straat – die via de regionale meldkamer in Lelystad loopt – is na een moeizame start in een protocol geregeld. Daarin staan afspraken tussen de toezichtcentrale in Almere en de regionale meldkamer in Lelystad. Het doorgeven van incidentmeldingen aan Lelystad verloopt nu goed. Er zijn in de eerste zes maanden ruim vijfhonderd incidenten aan de politie doorgegeven door de centrale. Dat zijn er gemiddeld drie per dag. Door goede communicatie, opvolging en terugkoppeling zijn verschillende successen behaald waarbij verdachten met behulp van cameratoezicht konden worden aangehouden.

Leefbaarheid

De gemeente heeft een projectleider aangesteld om de samenwerking tussen de cameratoezichtcentrale en de gemeentelijke handhavers op straat te stroomlijnen en te verbeteren. Er worden zeer veel parkeerovertredingen en milieu-incidenten waargenomen door de observanten en deze worden op papier (met een foto en tekst) aan de verantwoordelijke gemeentelijke dienst doorgegeven. Dit leidt nu echter nog nauwelijks tot inzet van gemeentelijke handhavers op straat. Het grootste probleem is dat er nog geen gezamenlijk loket is waar dit soort meldingen binnenkomen en waar de inzet van de handhavers kan worden gepland. Zoals de plannen er nu uitzien, komt er in de cameratoezichtcentrale een supervisor van de Dienst Stadtoezicht te zitten. Deze persoon verwerkt alle meldingen met betrekking tot leefbaarheid van de verschillende gemeentelijke toezichthouders en zet de vervolgacties uit.

Verbeterpunten

1 Samenwerking observanten en gemeentelijke toezichthouders

Gemeentelijke toezichthouders op straat maken zoals gezegd nog nauwelijks gebruik van de informatie uit de cameratoezichtcentrale. Op dit moment heeft SVA een eigen meldkamer en dat werkt niet optimaal. Het verdient daarom aanbeveling één gemeentelijke meldkamer in te richten waar alle meldingen die betrekking hebben op leefbaarheid binnenkomen. Deze meldkamer zorgt voor het 'wegzetten' van de meldingen bij de betreffende gemeentelijke dienst. Deze meldkamer dient ook aan de observanten in de toezichtcentrale terug te koppelen wat er met elke melding is gebeurd. De observanten registreren vervolgens de opvolging in het registratiesysteem van de centrale.

Zo kan inzichtelijk worden gemaakt wat het systeem oplevert én kunnen de observanten steeds beter worden in het waarnemen en melden van problemen. Inmiddels zijn de eerste stappen al gezet om te komen tot één gezamenlijke meldkamer. Het idee is dat er iemand van de Dienst Stadtoezicht in de cameratoezichtcentrale komt te zitten, die verantwoordelijk is voor het doorgeven en verwerken van de gemeentelijke leefbaarheidsmeldingen.

2 Sturen op prioriteiten – strategische doelen stellen

Momenteel is sprake van statisch cameratoezicht: de prioriteiten in de centrale zijn een jaar lang onveranderd gebleven. Als het goed is, heeft cameratoezicht echter effect op de situatie op straat. Die situatie kan veranderen en daar zou actief beleid op moeten worden gemaakt. De lokale driehoek, die elke zes weken bijeenkomt, zou op strategisch niveau prioriteiten moeten stellen voor de werkgroep, de toezichtcentrale en de toezichthouders en de politie op straat.

De werkgroep cameratoezicht die op operationeel niveau werkt, kan deze prioriteiten vervolgens vertalen in concrete afspraken tussen de partijen die in de werkgroep vertegenwoordigd zijn. De werkgroep zou tweewekelijks bij elkaar moeten komen. De werkgroep moet de vergaderingen van de stuurgroep voorbereiden door het opstellen van managementrapportages op basis van alle waargenomen incidenten en verrichte handelingen.

Nieuwe wensen van partners in het project, zoals de wens van de politie dat observanten ook de reactie op straat in Coppweb moeten registreren, kunnen hier besproken worden en vervolgens gemonitord.

Figuur 8.1 De ideale organisatie van cameratoezicht

3 Terugzoeken beelden voor gemeentelijke diensten

Bij de start van het project werd als doel gesteld dat de gemeente Almere per jaar minstens 50.000 euro aan schade als gevolg van vernielingen of vervuiling zou terugvorderen. Tot nu zijn er door de gemeente echter nauwelijks verzoeken ingediend om opgenomen beelden te doorzoeken naar daders.

Het is van belang om een werkproces op te stellen met als doel het optimaal gebruik maken van camerabeelden.

Bijlagen

Bijlage 1 'Cameratoezicht officieel van start'

11-6-2008 | Van website: www.almere.nl

"Cameratoezicht wordt in Almere op een heel speciale manier gebruikt. Hoofddoel is de goede leefbaarheid en veiligheid in het centrum te behouden." Dat zei burgemeester Annemarie Jorritsma tijdens de officiële start van het cameratoezicht in het centrum. Door het verbinden van twee stroomkabels gaf ze het startschot.

Het gebruik van cameratoezicht om de goede leefbaarheid en veiligheid in Almere te behouden, is uniek in Nederland. Daar is ook het systeem van camera's en toezicht speciaal op aangepast.

Preventief

Cameratoezicht in Almere is dus een technisch hulpmiddel dat menselijk toezicht en handhaving moet verbeteren, niet vervangen. Cameratoezicht heeft een preventieve werking en is ter ondersteuning van de werkzaamheden van de politie en andere toezichthouders. Ook heeft cameratoezicht een positief effect op het veiligheidsgevoel van de gebruikers van het gebied. Daarnaast speelt cameratoezicht een belangrijke rol bij het beheer van het Stadshart. Foutparkeerders, scheve paaltjes en opeenhopingen van vuil zijn snel en gemakkelijk te signaleren, waarop acties uitgezet kunnen worden.

Evaluatie

Gemeente en politie evalueren jaarlijks en na vijf jaar moet blijken in hoeverre cameratoezicht een bijdrage levert aan de leefbaarheid en veiligheid op straat.

Resultaat

Het cameratoezicht heeft in de eerste week al tot resultaten geleid. Twee fietsendieven liepen tegen de lamp toen ze onder een camera hun 'vak' uitoefenden. "Ook werd een kleine drugsdealer aangehouden met zijn waar. En een notoire winkeldief is gearresteerd omdat er op de camera te zien was hoe hij de labels afhaalde van een grote hoeveelheid spullen." zo memoreerde de burgemeester.

Totaalpakket

Naast toezicht op criminaliteit zijn ook kapotte roltrappen en andere storingen snel waar te nemen. Toch moet het cameratoezicht niet overschat worden, zo zei Annemarie Jorritsma. "Dit middel werkt alleen als onderdeel van een totaalpakket." Bovendien zal de criminaliteit eerst juist stijgen, de camera's zien meer dingen die politie-inzet vragen, en het aantal aangiftes zal toenemen.

Bijlage 2 Lijst van geïnterviewde personen

- Erik Baeten, VCS Observation
- Mark van de Bosch, Regionale meldkamer politie Lelystad
- Willem Dijsselhof, coördinator handhaving Gemeente Almere
- Tim ten Klooster, wijkteamchef politie Almere Centrum
- Atilla Koldas, supervisor cameratoezichtcentrale VCS Observation
- Marc van Kooten, OOV Gemeente Almere
- Jaap Kroese, Dienst Stadscentrum Gemeente Almere
- Martin Lolkema, projectleider cameratoezicht Gemeente Almere
- Bob Stift, supervisor cameratoezichtcentrale, politie Almere
- Jan Wiggers, supervisor cameratoezichtcentrale, politie Almere
- Klaas Wolzak, directeur Stichting Veiligheidszorg Almere